

Передплата

на «РУСЛАНА» вносить:

в Австрії:

на цілий рік . . . 10 зр. (20 кор.)
на пів року . . . 5 зр. (10 кор.)
на чверть року . . . 2 50 зр. (5 кор.)
на місяць . . . 85 кр. (1 к. 70 с.)

За границею:

на цілий рік . . . 16 рублів
або 36 франків
на пів року . . . 8 рублів
або 18 франків
Поодинокі число по 8 кр. ав.

РУСЛАН

«Виреш ми очи і душу ми виреш: а не возьмеш милости і віри не возьмеш, бо руске ми серце і віра руска.» — З Русланових псалмів М. Пашкевича.

Виходить у Львові що дня крім неділь і руских свят о год. 6-й пополудни.

Редакція, адміністрація і експедиція «Руслана» під ч. 1. пл. Домбровського (Хорунщини). Експедиція місцева в Агенції Соколовського в пасажі Гавемана.

Рукописи ввертає ся лише на попереднє застереженє. — Рекламні неопечатані вілні від порта. — Оголошеня звичайні приймають ся по ціні 10 кр. від стрічки, а в «Надісланім» 20 кр. від стрічки. Подяки і приватні донесеня по 15 кр. від стрічки.

Нова Вольфова
Gemeinbürgschaft.

(X) Всенімці бажали в своїй гордовитості підставити ногу дотеперішній німецькій Gemeinbürgschaft і сами спотикнули ся та набили носа при тім. Всенімці чепили ся чеської техніки в Берні і хотіли устроїти збори протестуючі проти чеської техніки, але не висилали своїх запросин до т. зв. Öbmannersconferenz лівниці, що є виконуючим органом німецької Gemeinbürgschaft, лише запрошували тих послів, що їм були милі, або до тих, по котрих сподівали ся, що такі особисті запросини будуть їм вельми неприємні. Всенімці виключили зовсім християнських соціялістів, а з поступовців обминули послів жидів і жидівського походження. Они знали дуже добре, що запрошені не посьміють громадно відмовити, бо наразили-б ся на докір народної зради. Але они знали також, що виключені не будуть домагати ся від інших сторонниць німецької Gemeinbürgschaft, щоби з ними зсолідаризували ся і не прийняли запросини. Они числили на певно, що особисто запрошені чим скорше поквалплять ся і тим підставлять ногу давній Gemeinbürgschaft. І так стало ся.

Сторонництво німецьких людовців, найчисленійше в Gemeinbürgschaft і взагалі серед Німців сторонництво, поспішило на збори, котрим проводив Шенереріанець др. Барайтер. Запрошені німецькі поступовці забули також про обиду заподіяну їх виключним товаришам і побігли також на збори та рвали ся до мови, щоби була в часописах їх присутність зазначена. Лише вірноконституційна шляхта не покорила ся всенімцям і не прийняла запросин, а тим осягнули всенімці своє бажанє, що вірноконституційна шляхта сама виключила ся з нової Вольфовой Gemeinbürgschaft.

Тепер представляє ся положенє серед Німців так: німецькі людовці в цілости і поступовці з виключенєм жидів і жидоватих, показали наглядно, що всенімці потребують лише наживати пальцям, загрозили їм народною зрадою, а вже зневолять їх до безуслівного послуху. Християнські соціяли притиснені до муру на знищенє, а вірноконституційна шляхта має до вибору або зречи ся свого значіння, аби стати під прапор Шенерера. Як німецька Gemeinbürgschaft видобуде ся з сего положеня до давного становища, трудно зрозуміти. Всенімці зробили все, щоби се уда ремнити. Они розписали другі збори нібито виключно для справи чеської техніки у Відні, а в дійсности для уконститування нової Gemeinbürgschaft. Всенімці не лишают сумніву, що виставлять всіх на проскрипцію, котрі би не явили ся. Наколи отже всі німецькі сторонництва, що належали до давної Gemeinbürgschaft, не здобудуть ся на відвагу і не ставлять чола всенімцям, то не зможуть остояти ся на власних ногах. Але імовірнійше, що німецькі людовці і частина поступовців (окрім

жидів і жидоватих) піде під команду Шенерера і Вольфа, а решта німецької лівниці не буде мала права вважати себе заступниками німецького народу після погляду Шенерера.

До такого упадку дійшла давна Gemeinbürgschaft покірливостю своєю супроти всенімців. Вправді N. fr. Presse толкує, що недавня німецька Gemeinbürgschaft понесла пораженє, але що всенімці узнали потребу перед нею поклонити ся, однак хто хоче бачити власними очима, а не скрізь окуляри N. fr. Presse, то може се бачити, на що ми вже і давнійше вказували, що німецькі людовці і частина поступовців слухає зовсім коменди Шенерера.

З університету.

Депутация богословів, яку ухвалили вислати онодішні збори в духовнім семінарії до деканату богословського відділу, явила ся нині в канцелярії кс. Фіялка. В складі депутатії були чотири питомці, по одному з кожного року. Представитель четвертого року забрав слово і промовив до кс. Фіялка сими словами:

«Отсе являє ся депутация, вибрана зпоміж усіх руских богословів рускої народности...»

Кс. Фіялек: Ależ panowie, ja tego nie rozumieję.

Бесідник: «Промовляю до Вас, отче декане, своєю рідною мовою, яку, як славянську, Ви отче декане, при крихітці доброї волі зможете зрозуміти.

«Отсе являє ся депутация вибрана зпоміж всіх руских богословів, рускої народности, яка має порученє іменем всіх товаришів заявити слідує:

«Ми рускі богослови не дізнавали від Вас, отче декане, належного трактованя яко сives academici і яко молодіж рускої народности. Під претекстом, що не розумієте нашої мови, жадаєте від нас виключно мови польської. Ми протестуємо проти такого поступованя і заявляємо рішучо, що як доси, так на дальше будемо уживати в мові і письмі виключно рускої мови. Ми позволимо собі пригадати, що нас звичайних слухачів Русинів є на богословськім відділі звиш 200, значить ся 7 разів тільки що Поляків і мусимо мати свої права. В виду того ми в імени богословів-Русинів заявляємо рішучо, що коли Ви Всесвітліїший отче декане будете як доси, так і дальше відносити ся глумливо і ігноруючо до нас і нашої мови, ми пошукаємо собі в иньшій спосіб сатисфакції».

Кс. Фіялек вислухав сеї промови, а відтак заявив депутатії, що она помиляє ся що-до єго душевного настрою супротив рускої мови та руских питомців, бо він ніколи не виступав против них ворожо. Бесідник депутатії відповів на се, що богослови прийняли би радо сю заяву о декана, та на жаль в суперечности з нею стоять реальні факти єго поведеня.

Депутация уважала свій обовязок, наложений на неї товаришами, за скінчений і віддалила ся. В коритарі чекали на неї сотні світських і богословських академіків. Мимо сего, щоби удержати повагу хвилі і не викликати несупоків в університеті, члени депутатії заявили товаришам, що всякі поясненя дадуть аж на збо-

рах в семінарії, які мають відбутися нині вечером.

Кс. Фіялек у своїй відповіді заперечив чемно твердженням депутатії, а тим самим не відкликав нічого зі свого дотеперішнього поведеня, ані не прирік нічо на будуче що-до пошанованя набутих довголітнім звичаєм прав рускої мови на університеті, та що-до відношеня ся супротив величезної більшости слухачів рускої народности на богословськім відділі. Очевидно нинішні збори богословів витягнуть дальші консеквенції з неприхильної відповіді кс. Фіялка.

Державна рада.

На вчерашнім засіданю перший заняв слово президент міністрів

др. Кербер.

Бесідник говорив: Підчас дискусії над наглим внесенєм, котре є тепер на дневнім порядку, промовляв один з бесідників про урядників в тоні, проти якого мушу застеречи ся з цілим притиском. Сумніваю ся дуже, чи той чан посол осягне в той спосіб свою ціль, коли річеве трактованє виборчих справ може довести в кожнім случаю до строгого слідства. Уважаю все своїм обовязком усувати неправильности, котрі лучились; я є противником всякого украшуваня якогось случаю, але і заразом противником узагальнюваня обжаловань а особливо киданя обид на неприємних і безборонних. (Оплески). Супроти такого поступованя мушу взяти урядників в оборону, тим більше вже для того, що се може захитати довіре так потрібне для діяльности урядників в інтересі народів. (Оплески).

Позволю собі вказати на те, що кілька разів висказанє мною тверженє, що я готов розслідити сумлінно і докладно всі жалоби що-до виборчих справ, заслугоє дійсно на цілковиту віру. Наведу два случаї. Внескодавець вказав на те, що в многих селах тернопільського округу не заповіджено правиборів і що наслідком того зайшли там виборчі неправильности. Така сама жалоба вплинула звітдам до міністерства внутрішніх справ. Сейчас зарядив я доходження через львівське намісництво і я одержав від намісництва справозданє в долученім справозданем старости, котрі виказують, що правибори і самі вибори оголошено там а потім і переведено після приписів в відповіднім часі і місці.

В иньшій знова громадї, котрої назви не пригадую собі в тій хвилі, здає ся в Просецько-ві, внесено протести з причини залишеня оголошеня терміну правиборів. Тамошний староста ствердив дійсний стан річий і на підставі єго доходжень, котрі виказали справедливність жалоби, узгляднено протести і дня 24. вересня 1901 відбули ся нові вибори. Вкінці внесено з тернопільського округу ще два протести, котрі не дотикали поступованя при виборах, але пасивного виборчого права. Иньший бесідник підніс, що в моствськім окрузі не оголошено на час правиборів, позаяк староста мав заявити, що ніколи не допустить до того, щоби виборці дізнали ся о правдивім терміні. В тій справі можу заявити вис. палаті, що доходження ствердили без сумніву, що в тім окрузі оголошено на час правибори.

Зазначу ще, що з сторони міністерства

внутрішніх справ завізвано в своїм часі намісництво, щоби так при виборах до державної ради, як і при виборах до сойму старало ся переводити правибори в приписаний спосіб, щоби терміни правиборів і виборів оголошувано в належитім часі.

Я предложив вис. палаті ті два случаи, а що не хочу панів мучити дальшим вичислюванем, можу знова зложити запевнене, що жалоби, які надійдуть, розслідить ся докладно в кождім часі. Висока палата може з того прийти до переконання, що, о скілько ходить о адміністрацію, завжди стараємо ся поступати на загальне вдоволене.

Опісля промовляв людовець пос. Ольшевский по польски. Заявив, що людовці тому підписали внесенє Романчука, щоби дати вираз своїм жалам по причині гнету і надужити станчківського стороництва, з яким, на жаль, ідуть рука в руку також представителі правительства. В галицкім соймі нема можности полагодати сі справи, бо над сим шляхоцка більшість по просту переходить до дневного порядку. Пос. Абрагамович є спосібним відмовити навіть сонцю сьвітла, а що доперва має бути з протестами, а ц. к. правительство уважає мужиків немов винятих зид управа, бо нагороджує і авансує тих, що допускають ся надужити. Ми не маємо довіря до сойму, — казав пос. Ольшевский — і тому підписали внесенє, бо чуємо ярмо утиску і знаємо, що оно так само тяжить і на рускім хлопі. Памятайте панове, що утиск і спільна недуга еднають навіть чоловіка зі звіратем, а ми польскі і рускі хлопці прецінь від віків терпимо спільну недолу. Відтак бесідник закінчив короткою заявою в німецкім язиці.

Віцепрезес польского Кола

пос. Цьвікліньский полемізує з пос. Романчуком, який сам признав, що не було ярких надужити. Поляки так само виступають против надужити, але не тут в парламенті, бо се не відповідне місце аві час і нема дотичних актів, але у себе дома, в соймі. Відтак бесідник ставрає ся відвернути kota хвостом і ставить твердженє, що власне Русини допускали ся тероризму і надужити, а особливо руске духовенство і на доказ сего наводить різні факти п. в. Najdamaszyny. Вкінци твердить бесідник, що причина неоводженя при виборах лежить в роздорі Русинів на партій, як се признало «Дѣло саме, отже галицкі вибори зовсім не усираведливляють якихсь виімкових законів, які коче створити пос. Романчук для Галичини. На виводи пос. Дашиньского бесідник не може відповідати, бо не розпоряджає словарем таких кріпких висловів, якими диспонує пос. Дашиньский. Пос. Цьвікліньский заявляє іменем польского Кола, що буде голосувати за внесенєм пос. Пацака.

Пос. Дашиньский

полемізує з президентом міністрів, застерігаючи ся против сего, щоби критику нелегальної діяльности урядників, хтонебудь представлявав як надужити посольської нетикальности. Безпідставним є також твердженє, що не вільно говорити про неіснутних. Колиб в парламенті критиковано лише присутних, то всяка дискусія стала би неможливою. Ми признаємо — каже бесідник — моральне становище, що безоборонних не належить атакувати, однак в сім случаю безоборонними не є старости, але власне сі веретви люду, яких они утискають. Тож галицка опозиція зовсім не атакує, а лише боронить. Бесідник застерігає ся дальше против твердженя, немов би він кидав загальні підозріння, а наконець полемізує з пос. Цьвікліньским і висказує своє пожалуванє, що він, як професор університету дав ужити ся до невдячної ролі оборони шляхтичів.

На внесенє пос. Шрота замкнено дискусію. Записаний ще одинокий до голосу і віцепрезес польского Кола

Войтх гр. Дідушицкий

занимає голос і звертає ся в першій лінії против Дашиньского, якому закидає виволіканє краєвих справ перед чуже форум, та що єго обвинєня і підозріння помагають на недостаточних інформаціях. Внесенє Романчука називає вісенітницею, бо колиб парламент приняв єго наглість, переступив би власний обсяг діяльности і вступив би в обсяг екаекутиви і судових властей. Тоді парламент став би конвентом. Даль-

ше збиває деякі твердженя пос. Дашиньского і боронить теперішню шляхту, яка після него з давнюма має хиба одну спільність, а се: любов до відчини і свого народа. Жиди, яких соціялісти старають ся перетягнути на свою сторону, знають, що соціялізм стремить до розкладу єуспільности. (п. Дашиньский: Се глупа фраза!) Польске Коло представлено як зрадників народа і краю. Однак шляхта отверто маніфестує ся, що працює для польскости в краю, а заравом бажає удержати престол і державу, що дає єі охорону. А палата нехай тямить про се, що, хто роздуває огонь під чужою хатою, наражує також свою власну на небезпечність. Скоро в Галичині вибухне сей пожар, який хочуть розпалити соціялісти, то і решта Австрії не стане безпечною.

Слідував ряд

фактичних спростовань,

при яких забирала голос пп. Пастор, Бик, Хамец, Дашиньский і Чайковский, а як послідний пос. Романчук. Сей зібрав висліди дискусії в сім напрямі, що они виказали усираведливе наглости єго внесенє. Звертає сл против виводів Поляків, а президентови міністрів відповідає, що як-раз внесенє змирє до того, щоби єуди заняли ся виборчими надужитями. Бесідник заявляє, що Русини вже не стерплять дальше такої несправедливости і вкінци просить о признає наглости єго внесенє.

Голосованє

над наглим внесенєм пос. Романчука, дало такий вислід, що принято єго другу часть, т. є внесенє п. Пацака, звиваюче правительство до даня закона против виборчих надужити. Натомість відкинено першу і третю часть внесенє Романчука с. є жаданє виделегованя окремої слідчої комісії для провіреня виборчих надужити в Галичині і жаданє виборчого трибуналу.

З черги приступила до дискусії над наглим внесенєм про

заграничні конгрегації.

Підчас дискусії над сим внесенєм всенімці урядили авантуру з сєй причиня, що провідний віцепрезидент др. Зачек пракликав до порядку пос. Айзенкольба за деякі звороти в єго бесіді. Дискусію перервано, а на внесенє пос. Прохаски поставлено на першій точці дневного порядку слідуючого засіданя справу діурністів. Слідуєче засіданє ві вторник.

НОВИНКИ.

— **Календар.** В суботу: гр.-кат. Йосифа, Айтала; рим.-кат. Едмунда. — В неділю: гр.-кат. Йоаникия; рим.-кат. Сальомєі.

— **На руки п. Барвіньского** вплинули петиції: *Гр.-кат. митроп. Капітули львівської* о підвисненє дотації крылопан (випечатанє вілости в стенографічнім протоколі), *олеського деканату* (львівської єпархії) і *тисьменицького деканату* (станиславської єпархії) о підвисненє конгреуи евент. о признає пятиялітних додатків.

— **Пригадує ся,** що Загальні Збори Сокола відбудуть ся в неділю дня 17. падолиста 1901. о год. 4. пополудни. Львів, дня 15. падолиста 1901. *Др. Гусевич,* за голову; *Денис Кучика,* справник.

— **Рускі богослови** вислали на руки пос. Романчука отєю телеграму: 250 руских богословів, зібраних на вічу дня 12. і 13. падолиста с. р. з огляду на се, що таке саме число Поляків має в Галичині аж два університети, а Русини ні одного, та що до того на псевдоукраїністичнім університеті у Львові руска мова нехтуєт ся і дочтєт ся в нечуваний спосіб навіть університетскими властями, а руска молодіж шовіністичним поведєнем що дня провокуєт ся, домагають ся як найкоршого основаня окремого руского університету у Львові і просять представителів руского народа порушити єю пекучу справу в раді державній і поперти єі як найгорячіше. *Рускі богослови.*

— **Вчєрашня нарада** в справі бразилійських Русинів також не вичєрпала цілої теми в сій справі. Брат Горошук Ч. С. В. В. представив положєнє наших ємігрантів в Парані та висказав їх виспість над Бразилійцями під кождим зглядом. До вибору тіснійшого комітету прийде аж на слідуючій нараді, якої рєчинець подамо пізнійше.

— **Руска ремісничка промислова Бурса у Львові** віднеслась тими днями до всіх виділв рад повітових в східній часті краю з прозьбою о субвенцію з фондів повітових на ціль згаданої

Бурси. Позаяк тепер як-раз пора, в котрій віділі повітові укладають свої бюджети, а в декотрих радах повітових засідєз не тільки поважне число Русинів, але межі ними є навіть заступники маршалків, прто пригадуємо, що тепер є найвідповіднійша пора піднести в тій справі в поодиноких радах повітових голоз і поперти прозьбу сєй потрібної і не тільки для Русинів але і для розвою краю так важної інстигуції, якою є іменно руска ремісничка і промислова Бурса у Львові, котра удержує з своїх дуже скромних фондів 12 питомців, з котрих 6 учащає до промислової школи, а 6 побирає фахову науку у різних ремісників.

— **3 Дрогобича.** Дня 18. с. м. о 2. годині по полудни відбудуть ся в комнатах Руского Касина в Дрогобича перші конститууючі Загальні Збори задаткового Товариства «Народний Дім» в присутности ц. к. нотаря п. Івана Рудницького з Луки.

— **3 тов. «Львівський Боян».** Загальні збори чкенів товариства відбудуть ся в пятницю дня 22. падолиста с. р. з таким дневним порядком: 1) Справозданє з діяльности виділу за рік 1900/1. 2) Справозданє контрольной комісії. 3) Вибір виділу. 4) Внесенє.

— **Про уграквізм учительських семинарій** пише «Діло» Женські семинарії в Перемишля і Львові та мужєскі в Самборі, Львові, Сокала, Станиславові, Тернополі і Заліщиках мають бути уграквістичні (польско-рускі) і яко такі они виказани в шематизмі виданім з підмогою міністерства просьвіти (Jahrbuch des höheren Unterrichtswezens). Значить, всі директори і учителі повинні мати кваліфікацію з викладовим язиком польским і руским. Тимчасом перемиєка семинарія є в дійности польска, ні один з учительского збору не має викладового руского язика! У Львові в женській семинарії також не може бути уграквізм переведеній справедливо, бо учитель історії й географії, котрий був спершу заіменуваний для мужєскої львівської семинарії для німецкого і польского язика, однак показав ся зовсім неспосібним до сих предметів, зівстав перенесеній до женської семинарії на посаду історичну, хоч зовсім не вміє по руски і не має викладового язика руского. Так само учитель фізики і природописної історії не має викладового язика руского. Мужєска уніт. семинарія у Львові має професорів кваліфікованих з обидвома викладовими язиками, але управитель, котрого тепер предложила Рада инк. кравва яко одинокого кандидата на директора, не уміє руского язика, не має кваліфікації з руским язиком, а інспектор краввий, котрий висав єму, що e der deutschen, polnischen und ruthenischen Sprache vollkommen mächtig, допустив ся надужатя власти. В Тернополі учитель математики не вміє по руски і не має викладового язика руского, а в Станиславові учителя історії і географії, а в Сокала окрім учителя господарства і натуральной історії ніодин не має кваліфікації з викладовим руским язиком. Як річ має ся з природом, т. є із суплетами, котрі находять ся в поодиноких семинариях, годі напевно щось сказати, бо згаданий Jahrbuch невиказує там при них викладової мови.

Сподіваємось отже, що новий президент вгляне в сі справи і лично перєсвідчить ся о стані учительських семинарій та що й міністер просьвіти доложить заходів, щоби лихо, яке там загніздоєло ся десятками літ, усунути.

— **Нова твердиня кацапска.** Від довшого часу намірили були кацапскі проводирі закупити в Самборі дім, в яким проживав Михайл Качковський. Сего філіантропа і рутєнца старої дати намагають ся кацапи видвинути на чолу своєї москвофільської агітації і виробити правдивий культ єго особи, причіплюючи до неї власновільно свої ренегатскі тенденції. Отже закупленє дому в Самборі, де проживав миякий, пропояєт галицкої кацапні має додати нової величи єго памяти, а москвофільству стати забором против рівнорядних народно-українських інституцій. І се закупленє стало вже ділом.

«За суму 28.000 кор., як више «Галичанін» половина изъ которыхъ заплачена наличными (другая половина остаєтєся яко ипотечный заемъ на реальности), покупленъ одноповерхій домъ въ рынку съ убикаціями на пять партій и на одну торговельную лавку. Яко наличными употреблено на покупку весь фондъ собранній на основаніє бурси, а 2000 кор. получила філія от одного щирого нашего патріота, яко временный заемъ подъ найкористнійшими условиями. Такимъ образомъ рѣшеніє генер. собранія членовъ Общества им. Мих. Качковского в Коломыѣ только по 24 лѣтахъ дождалось своего исполненія, — о чемъ Выдѣль самборской філіи съ радостью извѣщаєтє нашихъ П. Т. Патріотовъ. Но на томъ не конєць дѣла. Покупленная реальность нуждается необходимо въ новой крышѣ и отвѣтной перестройцѣ, а на то нужно по крайней мѣрѣ 4000 кор., которыхъ на-разѣ нѣтъ. Весь доходъ изъ дома пойдєтє пока что на погашеніє обременяющаго домъ займа въ сумѣ 14.000 кор. и на уплату податей, — значить недостаєтє намъ средствъ якъ на

обновленіє и перестройку реальности, такъ и на вознамѣренное открытіє въ ней бурсь. Мы надѣмся, що П. Т. русская Публика, хорошо извѣстныя своимъ жертволюбіємъ на всякія благородныя и челоѣколюбивыя дѣла, не оставятъ насъ безъ помощи.— Чи се знов апельза >пособія?<

— Звичайні загальні збори Інститута >Руский Народний Дім< в Коломиї відбудуть ся дня 16. н. ст. грудня 1901. р. о год. 2. пополудни в сали >Народного Дому< в Коломиї (П. поверх) з слѣдуючимъ порядкомъ дневнимъ: 1. Отворене зборів. 2. Справоздане уступающего Управляющего Соѣта з діяльности за час від послѣднихъ загальнихъ зборів. 3. Вибір контрольної комісії. 4. Вибір нового Управляющего Соѣта. 5. Внесеня Управляющего Соѣта, між иньшимъ в справі затягненя позичок, винайму помешкань і установленя слуг. 6. Внесеня і інтерпеляції членів. — За Управляющий Соѣт Інститута >Руский Народний Дім< в Коломиї: о. Николай Ленкий, председатель; Леонтий Кузьма, секретар.

— Утрудненє женяччи. Дневникъ розпоряджень для кравевої оборони оголосив, що приписи щодо кавцій офіцірів кравевої оборони складанихъ при женяччі, змінено найвищою постановою в тім напрямі, що кавції тих офіцірів зрівняно щодо висоти з кавціями приписаними для офіцірів армії, — а тим самимъ їх підвищено.

— Долубовский а не Будкевич називав ся злодій, звисний з контори Йонаша у Львові. Росайські власти від давна пошукують Феликса Долубовского за убійство та крадіжки і тепер пізнали єго в особі Будкевича та просили, щоби мнимого Будкевича видано їм по відсидженю кари в Австрій. Розправа Долубовского відбуде ся дня 25. с. м. а не 28., як оголошено.

— Вистава праць проф. Ковача в авлі львівської політехніки буде тривати аж до дня 22. с. м. Ветуи 30 кр.; для академіків і гімназистів 10 кр.

— Еміграція до Америки. З села Камінка коло Римацова на дняхъ вїемігрувало до Америки 20 господарів. Вже давнїше вїїхало за море також кільканацятъ мушци, так що в селі живуть майже самі женяччи. Навіть вічну сторожу сповняють баби. Також з Чергизни коло Яслискъ як довозять—поїхало до Америки кілька партій господарів, а жінки їх остали дома.

— Лекша кара. Ко. Мардиросевичови, якого виспий кравей суд засудив на півтора року тяжкої вязниці, міністерство судівництва дозволило відсидѣти всю кару в кравеймъ карнімъ суді при ул. Баторія у Львові. Є се вїтмовий дозвід, бо кару понад один рік вязниці мусять ся відбувати в Бригїдахъ.

— Убійство в вязниці у Львові. Войтня признав ся перед своїми товаришами в вязниці, що то він убив Лозового плювачкою.

— Сумлінний небіщик. З одной з львівськихъ кредитовихъ інституцій >Przedświt< подає ось-який факт: Репрезентант сеї інституції, покликаний уважати над цілюстію і безпечностію єї фондів, залагає з ратами позички в такій височині, що противъ кожного друго доджника інституція мусїла б підняти екекуційні кроки. Щастє хотїло — чи там нещастє, сказати-б радше — що сему достойникови умирає членъ найблизшої родини і дирекція інституції ухвалою одоголосно виплатити сему достойникови за помогою на кошти погорону в сумі 2.400 кор. На другий день до каси сеї інституції, на рахунок сплати довгу обдарованого достойника вплинула квота — як втв в сам раз — 2.400 кор. Видко, що небішки тепер віддають довги за живучих...

— Пачкар. Вчєра придержано якогось жидка, котрий їхан з Белза через Львів на Угорщину і вїз зі собою 128 фунтівъ правдивої російської табаки. Цю від сеї табаки виносило би 1.400 корон, а кара, яку заплатитъ пачкар, виносить 14.000 корон.

— Напад. З Коломиї доносять, що на п-ю Завадзку, жену пароха в Микитинцєхъ, в повороті з Коломиї напали в Іспасї злодії і ограбили вєсь, що мала при собі. Візничкови заткали рот, аби не міг кричати, а п-ї Завадзкій стиснули горло, почім господарили на возі. Між иньшимъ забрали всї гроші і збіжє. Жандармерія вже попала на слїд злочинців.

— Трамваєва катастрофа. В Київі приключила ся на дняхъ трамваєва катастрофа, в якій 60 людей повєсли лекші або тяжші рани. В вагоні, що їхан з гори, зіснувала ся гальма, тому машинїст не міг задержати вагона, як той в найбільшій розгвнї надїздив на попередний вагон. По дорозі вагон з зіпсованою гальмою розторочив два вози, що переїздили в поперекъ дороги. За хвилину мало прийти до катастрофи, бо вагон догонив вже передній вагон. Кондуктор і подорожнї схоронили ся на концє веза. Роздав ся глухий тріскот і з двох вагонівъ прямо зробила ся одна велика стирта румовища.

— Сантос-Дімон наміряє відбути подорож на своїмъ баллоні з Монте Карльо до Корсики понад Середземне море. Американські мїліонєри, що перебувають в Монте Карльо, жертвували Сантос-Дімонтови матеріальну поміч, а кількох з

нихъ будуть товаришити єму в сїй небезпечній подорожі, розуміє ся, на своїхъ яхтахъ.

— Страшну смерть заподїав собі Р. Червонка в Мільвукє в Америці. Червонка вєзав до уст динамітовий патромъ і запалив кнїт. Коли огонь дійшов до уст, патромъ вибухнув і розторочив самоубійцеви голову так, що він вже не жив і мїнути. Причиною самоубійства був брак роботи, котрої Червонка, яко 60-літній старець, не міг найти. Небіщикъ походив мабуть з Галичини, полишив жінку і троє дїтей.

— Кара за гру в карти. Зі Станиславова доносять, що тамошний судъ покаравъ Альфреда Мисловского за газардову гру в карти 1800 коронами гравни. Мотиви признаня сеї найвищої кари судія мотивував тим, що Мисловский є валоговимъ картярємъ та що втягав до гри і руйнував молодихъ людей.

— Дефравдація в Будапешті. Практикант мїського уряду податкового в Будапешті, Кечкемет, дефравдував звиш пів мїліона корон і пронав без слїду.

— Акційна гостинниця для студентів. В Парижі отворено для вигоди студентів нову гостинницю, оперту на основнімъ фондї 35.000 франків в 25 франковихъ акціяхъ. Отворенємъ і дальшимъ веденємъ гостинниці займає ся окремиї комїтет, аложеній зі студентів і визначнихъ осіб в Парижі. Крім того є окрема санїтарна комїсія, яка строго дбає про те, аби страви були здорові та аби крім вина, пива, яблочника, молока і води не було на столахъ иньшихъ напїтків.

— В Стол. Державахъ півн. Америки на 65 мїліонівъ населєня ходило до школи в минулїмъ році 17 мїліонівъ учеників.

— Неясний параграфъ. В карнімъ кодексі російскимъ не ясно зазначєно, чи >день< кари арешту треба брати дословно яко один день, чи уважати за одну добу. Сю нагоду вихиснував якийсь дотепний волоцюга, засуджений на мїсяць арешту, і вїїс поданє, аби дозволено єму на віч виходити з арешту.

— Конкурси. Магістратъ м. Калуса оголосив конкурс на посади мїського касиєра, офіціяла і інспектора поліції. Поданя можна вносити до 15. грудня с. р. — Мїський уряд в Богородчанахъ розписав конкурс на мїського ветеринаря з платнею 600 К річно. Можна подавати ся до дня 25. с. м.

— Ц. к. Дирекція залїзниць державнихъ у Львові оповіщує:

Австро-угорско-російській залїзничий союз. З днем 10. жовтня с. р. увїїшла в житє нова тарифа товарова часть I, що містить в собі рєгуляміню постанови.

— Дрібні вїсти. В недїлю (17. с. м.) о 10. годрано відслужитъ ВПрєосв. митрополитъ Шенїтський торжественну літургію в храмї св. ВМ. Варвари у Відні. — Архїєпископъ Франц Фердинандъ вїїхав з Ланьцуга дня 14. с. м. перед полуднем.

— Кароль Бартошевский, б. посол, бурмістр в Ярославі і Турці і повітовий маршалок помер в 63. р. житя. — Виспий суд кравей у Львові рішивъ виустити Фел. Тумена із слїдчої вязниці без кавцій. — В Стопчатові коло Печєніжина найдено в скарбовімъ лісі помічника лісового Мих. Свищука з Ключєва з черєстрілєними грудьми; слїдство докаже, чи має ся тут діло зі самоубійствомъ чи злочинємъ. — В Варшаві помер в 72. р. житя профєсор тамошнього університету Теодор Єзєра (Чєх з роду).

— Родимці! Памятайте про будову руского театру у Львові!

Наука, штука, література.

— Три коломийки. На дняхъ прислано нанїй редакції композицію музичну, написану: >Три коломийки на фортепїан, уложєвъ Антономъ Кузьєля, Чернівцї. Накладомъ ц. к. книгарнї університетської, Г. Пардїні (Бєгєль & Суханка) Lith. Anstalt v. Engelmann & Mühlberg, Leipzig, 17606<. Є се любий гостинєць карнаваловий для Русинів, що поклоняють ся музі танцівъ, а крім того і хороший придбанок для небогатої нашої музичної літератури. По совісімъ перєсєдченя, що автор єї докладно вслухав ся в нашї коломийковї мотиви як і взагалї в руску пієню, і в слїд за симъ вплив в свою композицію немало нашого духа, чару і огню. Уклад сам під зглядомъ музичнимъ — беззаямїтний. Кожда з трєхъ коломийок містить в собі >Думку< яко засьпїв, а відтакъ зложена з трєхъ або чотирохъ т. зв. >нумєрїв<, що кінчать ся відтакъ зновъ >думкою<. Кожда з трєхъ коломийок становить для себе окрему цілюсть. Поважаному авторови можемо лише пожелати дальшихъ успїхівъ на поли рускої музики, а рускимъ родинамъ припоручаємо сеї хороший утвір до їхъ фортепїанового репертуару. (Цїна 1 К 50 с.)

— Наталє Вахнянинъ. Причинки до історії рускої справи в Галичині в літахъ 1748—1870. Перєдрукъ з >Основи< з 1871. року. Львів 1901. р.

З друкарнї В. А. Шайковєкого. Накладомъ Льва Лопатиньского. 8° стр. 98. Цїна 70 сот. (35 кр.). З перєсилкою о 10 сот. (5 кр.) бїльше. Набувати можна в Ставропільській книгарнї у Львові і в Адмінїстрації >Руслана<.

— Ілюстрований калєндаръ товариства >Прєсвьїта< на рікъ звичайний 1902. Річникъ XXV. Коштомъ і заходомъ товариства >Прєсвьїта<. У Львові 1902. З друкарнї Наукового Товариства імені Шевченка, під зарядомъ К. Бєднарского. Стор. 93+32, 8°. Цїна 60 сот.

— Якъ чоловікъ борє ся з природою. Оповіє М. В. Берєнъ Перєкладъ з російського. Коштомъ і заходомъ Товариства >Прєсвьїта<. У Львові 1901. Стор. 104, 8°. Цїна 70 сот.

— Сатирично-гумористичний калєндаръ пєкольный на рікъ звичайний 1902. Заходомъ сатирично-пол. часописи >Антихристъ<. Накладомъ Николаєя Грабчука. Чернівцї 1901. З друкарнї товариства >Руска Рада< під зарядомъ В. Сєкєрєского. Стор. 98, 16°. Цїна 18 кр.

— Памятникъ на могилі Котляревского в Полтаві поставлено дня 1. верєснє с. р. із чорного мармору з написами на передї: >Будєшъ батьку панувати, поки живуть люди; поки сонцє з неба сєє, Тебє не забудуть<; а з боківъ: >Іванъ Котляревский, першій український поєт народний<, >Родивъ ся року Божого 1769, почивъ 1838< і >Коштомъ полтавського губернського земствѣ<. Памятникъ і могилу огорожено муромъ. Другий памятникъ Котляревского вже готовий і стане на майдані в Полтаві нарїк.

Телеграми.

Відєнь, 15. падолиста. Нагле внесенє в справі заснованя руского університету у Львові поставлять рускі послї на вторниковімъ засїданю.

Краків, 15. падолиста. Коло Кракова увязєно еміграційного агєнта Кароля Щєрбовєского, котрий в неможливий спосібъ обдиравъ емігрантівъ.

Вїсти господарскї, промисловї і торговельні.

Рахунокъ >Кравєвого Союзу кредитового<, стоваришеня зарєстрованого з обмеженою порукою у Львові за мїсяць жєвтєнь 1901.

Стан довжний:

1. Удїли	30.869	кор.	70	сот.
Фондъ резервовий	976	"	12	"
2. Вклады:				
Стан з початкомъ мїсяця жовтня 1901	341.845	к.	40	с.
вложено	8.512	к.	36	с.
впяято	3.107	к.	30	с.
Стан з кінцемъ жєвтнє 1901	347.250	"	46	"
3. Сальдо відсотківъ	12.968	"	74	"
4. Спеціальна резерва	127	"	88	"
5. Нєпіднята дивїденда за р. 1900	714	"	75	"
Сума	392.907	кор.	65	сот.

Стан чинний:

6. Позички удїленї:				
Стан з початкомъ мїсяця жовтня 1901	353.049	к.	72	с.
сплачено	10.454	к.	—	с.
удїлено	17.560	к.	—	с.
Стан з кінцемъ жєвтнє 1901	360.155	кор.	72	сот.
7. Движимости	736	"	70	"
8. Льокації	18.447	"	20	"
9. Кошти спору	87	"	39	"
10. Кошти адмінїстрації	3.267	"	96	"
11. Готівка	8.845	"	36	"
12. Друки для товариствъ	455	"	81	"
13. Папєри фонду резервового і спеціальної резерви	911	"	51	"
Сума	392.907	кор.	65	сот.
кредитъ товариствъ	169.967	—		
кредитъ гіпот. приват.	99.419	32		
кредитъ вексельний	90.769	40		
разомъ	360.155	72		

Членівъ прибуло 5, убуло —, остало з кінцемъ жєвтнє 1901. 351 з 794 декларованими удїлами в сумі 39.700 кор. Стопа процентова від вкладокъ 4½%. Стопа процентова від позичокъ 5½—7%. Львів, дня 1. падолиста 1901.

